

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphaneſis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De prouinciali Concilio Antiichiae celebrato, quòd abdicato Athanasio,
Gregorium in eius locũ subrogauit, & de duabus fidei expositionibus, &
quinam illis consenserint, & de Eusebio Emisseno, & quòd ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

PER id temporis autē maximus tumultus ecclesiā Constantinopolitanā propter electionē episcopi occupauit. Nā dū vita suppeditabat Alexādro, Arianorū libertas in angustū coacta est, & populus, oculis in illū coniectis, eius nutum secuti sunt, & Deum laudibus extulerunt: idque maximē post calamitatē adeo ex inopinato Ario illatā, quē diuina ultione precibus ac votis Alexandri inuecta, ad eum modum, quem diximus, extinctum esse credebant. Quare simul atque Alexander obiit mortem, populus in duas factiones diuisus, contentionibus opinionum & pugna palā cœpit exardescere. Atq; ab Arianis laboratum est, ut Macedonius, ab illis autem, qui filiū patri consubstantialē credebant, ut Paulus crearetur episcopus: quorum quidē certē vicit sententia. Post Pauli electionem, reuersus eō imperator (nam illo tempore fortē aberat) rem in quo animo tulit, perinde ac si episcopatus homini indigno tributus fuisset. Itaque fraudulento impulsu aduersariorum Pauli conciliū cōnuocans. Paulum exturbauit ecclesia, & Eusebio episcopo Nicomediæ sedem Constantinopolitanam tradidit.

De prouinciali Concilio Antiochia celebrato, quod abdicato Athanasio, Gregorium in eius locū subrogauit, & de duabus fidei expositionibus, & quinam illis consenserint, & de Eusebio Emiseno, & quod Gregorio Alexandriam ingressō, Athanasius fugiens Romam saluus peruenit.

CAPVT V.

HIS confectis rebus, Constantius Antiochiā, quod est oppidū Syriæ cōtēdit. Iā verò cū ecclesia, quā tū amplitudine tū pulchritudine præ cæteris eximiā Constantinus adhuc in vita manēs, Constantio filio administro ad eā rem vsus, ædificare cœperat, ibi tū ad exitū perducta esset, opportunū tēpus Eusebianis, qui illud sedulo moliebantur, videbatur ad Concilium cogendū oblatū. Quare isti cū alijs eiusdem opinionis & doctrinæ fautoribus, qui huic cōsilio tū intererāt, numerū nouaginta nouē episcoporū conficientes, conuenerūt ex multis locis Antiochiā, simula-

simulatione quidem vt nouam ecclesiam consecrarent, sed
 reuera, sicut euentus declarauit, vt decreta concilij Nicæni
 abrogarent. Eo tempore Placitus, Euphronio mortuo, ec-
 clesie Antiochenæ præfuit, & iam quinq; annos post mor-
 tē Constantini, in eo munere obeundo cōtinuebat. Vbi ve-
 rō omnes episcopi in vnū conuenere, & Cōstātius etiā ad
 fuit, complures eorum indignari, & grauitè Athanasium
 accusare cœperunt: quòd scilicet, legem de sacerdotio san-
 citam, quam ipsi tulerant, contempserat, quodque prius
 ecclesie Alexandrinæ administrationem occuparat, quàm
 potestas esset ei à concilio permessa. Adiecerunt præterea
 eum ciuibus causam mortis extitisse, propterea, quòd cum
 in ciuitatem intraret, seditione excitata, multi occisi, non
 pauci in iudicium adducti essent. Itaque grauissima calum-
 nia his rationibus contra Athanasium contexta, decer-
 nunt vti Gregorius ecclesie Alexandrinæ antistes cōstitua-
 tur. Quo facto, ad quærendū de fide se transferunt: & quā-
 uis decreta concilij Nicæni minime arguant, tamen mit-
 tunt ad episcopos cuiusque ciuitatis literas, quibus do-
 cent se, cum sint episcopi, Arium minime secutos esse (quī
 enim fieri potest, inquit, vt eum sequantur, cum sit so-
 lum presbyter?) sed cognitores eius fidei factos, ipsum po-
 tius admisisse, se autem non aliter credere, quàm fides ab
 initio tradita præscriberet: eam verò esse, quam Epistolæ
 suæ subiunxerat: in qua de nomine essentia patris, aut filij,
 vel verbi consubstantialis nulla omnino mentio facta erat,
 sed sensu adeo anceps & ambigua fuit, vt neque Ariani,
 neque concilij Nicæni fautores compositionem verbo-
 rum, quòd sacræ literæ eiusmodi minimè complecterentur,
 insectari possent. Nam omisis illis nominibus, quæ
 vtraque pars haud probabat, ea in formula fidei posuerūt,
 quæ erant tum ab Arianis, tum ab orthodoxis concessa.
 Siquidem filium simul cum patre esse, vnigenitum esse,
 Deum esse, ante omnia extitisse, carnem assumpsisse, pa-
 ternam expleuisse voluntatem, & alia itidem con-
 fessi sunt. Verum vtrum coæternus sit, & consubstan-
 tialis patri, an contrā, neutiquam in formula inse-
 ruerunt. At verò, cum eos istius formulæ, postea,
 vt est verisimile, pœniteret, aliam præterea rursus
 edide-

SOZOMENI HISTOR.

ediderunt, quæ in aliis quidem rebus, mea quidem sententia, fidei concilii Niceni (nisi quidam fortè sensus à me minime intellectus, in verbis obscurè inclusus sit) penitus cõsentit, sed his verbis, filium patris **CONSUBSTANTIALEM ESSE**, reiecit pro illis, eius **DIVINITATEM NEC CONVERTI POSSE**, **NEC MUTARI**, dixerunt, eumq; essentialis, consilii, potentis, & gloriæ patris conformem imaginè esse, & primogenitum omnis creaturæ. Hanc fidei formulam, his verbis scriptam, dixerunt se comperisse Luciani fuisse formulam, viri spectatissimi, & in sanctis literis summè eruditi, qui Nicomediæ martyrio occubuit. Verane ista sint, an propriam ac suam fidei formulam titulo martyris insignire laborarint, non habeo equidem dicere. Huic concilio interfuerunt, non Eusebius solum, qui post Paulum eiectus, Nicomedia translatus, sedem Constantinopolitanam occupavit, verum etiam Acacius, Eusebii cognomento Pamphili successor, & Patrophilus episcopus Schytopolis, & Theodorus Heracleæ, quæ antè Perinthus appellata fuerat episcopus, Eudoxius item episcopus Germaniciæ, cui post mortem Macedonii ecclesiæ Constantinopolitanæ gubernatio delata erat, & Gregorius ad episcopatum ecclesiæ Alexandrinæ delectus: qui eadem inter ipsos sentire id tẽporis omnes confessi sunt. Quinetiam Dianæus Cæsariæ Capadociæ episcopus, & Georgius episcopus Laodiciæ, quæ est vrbis Syriæ: alii denique complures, qui ecclesias primarias easq; illustres administrabant. Quibuscum vnà adfuit quoque Eusebius cognomento Emisenus, genere oriundus ex Edessa nobili ciuitate Osroenorum, ab ineunte ætate, vt mos patrius fert, sacris in literis educatus, deinde disciplinis humanioris literaturæ institutus, idque à magistris, qui illo tempore ibi ætatem degebant. Postea autem ab Eusebio cognomento Pamphilo, & Patrophilo Scythopolis antistite, interpretibus & magistris suis sanctos scripturæ libros exquisitiùs perdidicit. Qui profectus Antiochiam, simul vt Eustathius fortè propter criminationem à Syro sibi illatam abdicatus erat, cõsuetudine Euphronij Eustathij successoris multum vsus est. Inde etiam, quoniã facis initiari renuebat, Alexandriam concessit, scolasq; philosophorum ibi frequentauit. Quorum disciplinis accuratè

curatè institutus, rediit Antiochiã, & cum Placito, qui Euphronio succedebat, commoratus est. Postea verò quàm in ea vrbe forte fortuna concilium erat conuocatum, ab Eusebio episcopo Constantinopolitano ad sedem ecclesiæ Alexandrinæ capessendam designatus est. Nam putabat illum tum propter piã vitæ institutionem, tum propter singularem in dicendo facultatem, animos Aegyptiorum à beneuolentia, qua Athanasium complectebantur, facile auocaturum. At vbi hunc episcopatû capessere recusauit, ratione secum inita, quàm paratum in odium apud Alexandrinòs incurreret, qui videre non poterant, alterum in locum Athanasii surrogatum, ecclesiæ Alexandrinæ episcopatus Gregorio, Emisensæ autem ei tributus est. Ibi tumultu oborto, cum esset ideo accusatus, quòd eam partem Astronomiæ, quæ rerum euentus prædicere profitetur, inde fugit, venitque Laodicæam ad Georgium illius ecclesiæ episcopum necessarium & familiarem suum. Qui cum eo profectus Antiochiam ad Placitum & Narcisum episcopos, perfecit vt Emesam reuerteretur. Plurimi illum fecit Constantius imperator, secumque cum bellum contra Persas gesturus esset, deduxit. Fertur item Deum multa per eum edidisse miracula, vt Georgius Laodicensis testatur, quî cum ista, tum alia præterea de eo cõmemorat. Verùm iste licet vir tam insignis esset, non tamen eorum effugit inuidiam, quorum animos alienæ virtutes vehementer excruciare solent. Nam in crimè adductus est, quòd Sabellii tueretur opinionem, cum tamen iam tum decretis cõcilii Antiocheni suffragaretur. At verò Maximum Hierosolymorum episcopum, dedita opera ab hoc concilio abfuisse ferunt, eumque pœnituisse, quòd in fraudem impulsus, sententiæ fuisset eorum, qui Athanasium abdicauerant, suffragatus. Porrò autem neque episcopus Romanus, neque alius quispiam vel ex episcopis Italia, vel ex illis, qui longè ultra Romam habitabant, ad istud concilium conuenit. Dùm hæc administrantur, ac Fráci Romanorum agros in sinibus Galliæ sitos populantur: parsque imperii ad solem orientem spectans maximis terræmotibus cõcutitur, & maximè omnium Antiochia. Hoc concilio ibidem confecto, Gregorius proficiscitur Alexandriam, ingenti militum manu

H lipatus,

SOZOMENI HISTOR.

stipatus, quibus erat imperatū, vt pacatū ei & tutum in urbem introitum prouiderēt. His subsidio etiam fuere Arianī, qui non de hac re solum, verū etiam vt Athanasium dē ciuitate pellerent, magnopere laborarunt. Quare Athanasius non parum veritus, ne populus ipsius causā aliquid acciperet incommodi, nocte subsequenti conuentū in ecclesia egit. Atq; cum iā milites ad ecclesiā venissent, precibus quibusdam peractis, primò psalmum recitari iubet Athanasius, dum concentu quodam psalmus cantatur, milites acquiescunt, illud tempus ad inuadendum Athanasium parū idoneum arbitrati. Interim Athanasius per mediam canentium turbam clam egreditur, & Romam contēdit. Gregorius verò sedem Alexandrinam occupat. Ob quam causam populus grauiter commotus, ecclesiam nomine Dionysij, qui ibi fuerat episcopus, nuncupatam incendunt.

De Paulo qui mortuo Eusebio ad Episcopatum restitutus est, & de Hermogine ductore exercitus trucidato, & quòd Constantius ab vrbe Antiochena Constantinopolim profectus, tū Paulū exturbat, tū contra ciuitatem ira commotus est, deinde Macedonia in ancipiti relicto, Antiochiam reuertitur.

CAPVT VI.

HOC modo conata eorū, qui hæresim fidei catholicae aduersariā tuebantur, prosperè successerūt: quippe et & hi, qui doctrinam in cōcilio Nicæno confirmatam studiose defendebant, abdicati essent, & episcopales sedes primariæ, nempe Alexandriae, vrbis Aegypti, & Antiochia, quod est oppidū Syriæ, & Cōstantinopolis etiā, ciuitatis ad Hellepontū sitæ, ab Arianis occupatæ: quibus episcopi et imperij partē incolētes morē gesserūt. At ecclesiae Romanae praesul, & episcopi ac sacerdotes versus occidentē solē habitantes, hanc iniuriam & cōtumeliā ecclesiae factā, suā ac propriam duxerunt. Nā cum semper inde vsq; ab initio cōcilij Nicæni sententiā approbassent, idē sentire eodēq; animo esse hactenus nō destiterūt. Itaq; Athanasium ad se accedentem beneuolē exceperunt, & criminationē illi obiectam in se feruarunt. Quibus de causis grauiter cōmotus Eusebius scripsit